

ALBERT SÁNDOR

A KISEBBSÉG ESÉLYE A MINŐSÉG

TARTALOMJEGYZÉK

- 2 SÁNTA SZILÁRD: A MÚLT ÁRNYÉKA
- 3 ALBERT SÁNDOR: A KISEBBSÉG ESÉLYE A MINŐSÉG
- 4 VÁNDOR MÁTYÁS: SZÉP ÉS EREDMÉNYES PÁLYAFUTÁS. BESZÉLGETÉS CSÖLLE TERÉZZEL
- 5 BORVÁK MÁRIA: A 21. SZÁZAD EGYIK LEGFONTOSABB KÉSZSÉGE.
- 7 KÖVECSESNÉ DR. GÖSI VIKTÓRIA: A TANULÁS TANÍTÁSÁNAK SZEREPE, JELENTŐSÉGE A XXI. SZÁZADBAN
- 11 PINTES GÁBOR: A HAZAI OKTATÁSI REFORM AKTUÁLIS IRÁNYA – AVAGY MI VAN, LEHETNE ÉS NINCS BENNE A „TANULÓ SZLOVÁKIA” CÍMŰ NEVELÉSI-OKTATÁSI REFORMPROGRAM NYILVÁNOS VITÁRA BOCSÁTOTT ANYAGÁBAN
- 13 ALBERT SÁNDOR: NÉHÁNY JAVASLAT A PEDAGÓGUSKÉPZÉS MEGÚJÍTÁSÁRA
- 14 BORDÁS SÁNDOR: DROGFÜGGŐSÉG ÉS SZOCIALIZÁCIÓS HÁTTEREK
- 17 HANULIAK ILDIKÓ: REGIONÁLIS ÉS NEMZETKÖZI PARTNERSÉGEK A PÁLYAVÁLASZTÁS ÉS A MUNKAERŐPIACI FELKÉSZÍTÉS SZOLGÁLTATÁBAN
- 18 ÖLVECKY EDIT: AZ IDEGEN NYELVEK OKTATÁSI SPECIFIKUMAI A LÁNYISKOLÁKBAN A XIX. SZÁZAD VÉGÉN
- 19 RÁSI SZILVIA: HOGY BESZÉLNEK MINÁLUNK, FELVIDÉKEN ÉS MIÉRT?
- 20 JÁNK ISTVÁN: ÍGY BESZÉLNEK MINÁLUNK: ITT A SZLOVÁKIAI MAGYAR HANGOSKÖNYVI
- 21 BORBÉLY DIANA – PATAI ÁGNES: HOGYAN ALAKUL A TÁRSADALOM – IFJÚSÁG VISZONYA?
- 22 N. JUHÁSZ TAMÁS: „EGYSZER VOLT..”
- 23 FIBI SÁNDOR: EGY NAGYÍVŰ ÉS BETELJESEDTT ÉLETÚTRÓL.
- 24 KATONA NIKOLAS: A DRÁMAPEDAGÓGIA JELENTŐSÉGE AZ OKTATÁSBAN
- 25 BETÁK NORBERT: ROBOTIKA AZ OKTATÁSBAN
- 27 TÓTH TAR ÉVA: ÉLETEK MÚLHATNAK RAJTA – AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD OKTATÁSA ALAP- ÉS KÖZÉPISKOLÁSOK RÉSZÉRE, 7. RÉSZ
- 29 CSICSAY ALAJOS: HOVÁ TARTOZNAK A GOMBÁK?
- 31 STIRBER LAJOS: A KOMÁROMI KÓRUSÉLET TÖRTÉNETE MOZAIKOKBAN (IV.)
- 32 KOPÓCS TIBOR: VIII. MÉDIASZTÁR
- 34 TEHETSÉGEK
- 36 ISKOLAHÍREK
- 37 HÁZUNK TÁJA

A kilencvenes évek elején a változás szele megérintette a felvidéki magyar pedagógustársadalmat is. Lelkesen üdvözöltük a változásokban rejlő lehetőségeket. Megalakult a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége és a Katedra Társaság.

Országos rendezvényeket és nyári egyetemeket szerveztünk.

A kétnaposra tervezett Katedra Napokon éjfélekig tartó vitákban fejtettük ki nézeteinket az iskolai önkormányzatiságról, iskolahálózatunk hatékonnyá tételéről, iskolaközpontok létrehozásáról, újszerű oktatási módszerek és formák bevezetéséről, egy magyar kar, majd később magyar egyetem létrehozásáról.

Nyári egyetemeket még ma is szervezünk. Az SZMPSZ rozsnói konferenciájára és a Katedra Napokra még ma is eljárnak a pedagógusok, de a lelkesedésünk mintha alábbhagyott volna. Elfásultunk, kiégtünk, szemünkből hiányzik az éltető tűz.

Vajon mi történt velünk – és mi történik a felvidéki magyar társadalommal?

Néhányan talán még a változásokat is igénylik, de úgy, hogy közben semmi se változzon!

Pedig érzékeljük, tudjuk, hogy az oktatásügyünk jelenlegi helyzete hosszú távon nem tartható fenn.

Azt vallom, amit nagyjaink már oly sokszor megfogalmaztak és leírtak, hogy „a kisebbség esélye a minőség”.

A jó színvonalú és a jó minőségű iskola. Hosszú távon a jelenlegi helyzet konzerválása nem jelenthet megoldást. Nekünk gyarapodnunk kell, ha túl akarjuk élni a 21. századot. Ezért nem „csak iskolákra”, hanem „olyan iskolákra” van szükségünk, ahová a szülők szívesen íratják be gyerekeiket, és ahová a gyerekek is szeretnek járni. Szemléletváltásra van tehát szükség, mert hiába ábrándozunk arról, hogy a kormány pozitív diszkriminációt alkalmazva megoldja pl. a kis létszámú iskoláink finanszírozási problémáit.

Szerintem nem fogja megoldani (hiába szeretném én is). A minimális létszámok eltörlésével csak a labdát dobták át az önkormányzatok térfelére. Kezeljék ők a problémát, legyenek ők a rosszak, a hazaárulók, akik bezárják saját iskoláikat.

A megoldást nekünk kell kiizzadni, és az elmozdulást is nekünk magunknak kell kezdeményezni. Reagálni kell pl. arra, hogy iskoláskorú gyerekeink csaknem egynegyedét nem magyar tanítási nyelvű iskolába íratják be a szülők. Az okok ismeretek: vegyes házasság, a jobb érvényesülés reménye, stb., de egyre gyakrabban fogalmazza meg a szülők azt is, hogy „azért választottuk a helyi szlovák iskolát, mert az jobb”. Érdemes lenne megvizsgálni, hogy vajon mi áll ennek a döntésnek a hátterében. Miért gondolják a szülők, hogy a szlovák iskola jobb? Miben más, miben jobb,

mivel ad többet, mint a magyar iskola? És természetesen reagálni kell rá.

A beiratkozási eredmények némi optimizmussal töltenek el. Hiszen országos szinten több gyereket írtak be a magyar alapiskolák első évfolyamaiba, mint az elmúlt esztendőben. A számok mögött viszont azt is látni kell, hogy iskoláinkban folyamatosan nő a szociálisan hátrányos családokból érkező gyerekek száma. Ez a tény újabb és újabb kihívást jelent pedagógusaink számára. Az utolsó (2015-ös) PISA eredményekből ugyanis egyértelműen kiolvasható, hogy a gyerekek tanulmányi eredményei és a családi háttér között szoros összefüggés van. A rendezett családi háttérrel rendelkező tanulók sokkal jobban teljesítenek, mint a szociálisan hátrányos családból érkezők. És ez a különbség a tanulási idő alatt folyamatosan nő. Az olló egyre tágabbra nyílik, ellentétben a sikeres országokkal (Finnország, Kanada, Lengyelország stb.). Ha ezt a problémát nem sikerül kezelni, akkor fennáll a veszélye annak, hogy az iskolaelhagyók egy része funkcionális analfabéta marad, és a szociális hálón fog élésködni.

Iskoláink eredményességével különben sem lehetünk elégedettek, hiszen tanulóink a PISA felmérés egyik kategóriájában sem remekeltek. A szövegértés terén pedig a szakemberek szerint is katasztrofálisan szerepeltek. Ez a megállapítás természetesen a szlovák iskolák tanulóira is érvényes, viszont az országos felmérések során az ötödikesek (Tesztelés 5) és a kilencedikesek (Tesztelés 9) matematikából nemcsak önmagukhoz, hanem szlovák diáktársaikhoz képest is gyengébben szerepeltek. És ami talán ennél is szomorúbb, az írásbeli érettségi eredményei is romlottak a tavalyi eredményekhez képest mind szlovák nyelvből, mind matematikából.

Természetesen nem lehet és nem is kell ezekből az eredményekből (eredménytelenségből?) messzemenő következtetéseket levonni, de azért elemezni és beszélni kell róla. És főleg tenni kell azért, hogy ez a trend megváltozzon.

A tavasz folyamán nyilvánosságra hozott Oktatás és Nevelés Fejlesztésének Nemzeti Programja optimizmussal tölt el. A Tanuló Szlovákia névre hallgató tervezet a 21. század iskolájának szellemében fogalmazódott meg. A reform sikerre vitele viszont nagyon sok pénzt igényel, és ami ennél is fontosabb, a pedagógustársadalom szemléletváltására épül. Az oktatás helyett a tanulás, a tananyag helyett a személyiségfejlesztés áll a középpontban, és ennek megfelelően megváltozik a tanár szerepe is.

Pedagógusaink számára talán ez jelenti majd a legnagyobb kihívást, de egyben a lehetőséget is iskoláink színvonalának és minőségének javítására.